TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 2110
Tarih : 09.11.2026

52966

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Ticaret Bakanı Ömer BOLAT** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ç. Otlu

Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Çocukların kullandıkları oyuncaklar, çocuk makyaj malzemeleri, takılar, kırtasiye ürünleri, boyalar ve benzeri tüketici ürünleri, içerdikleri toksik kimyasallar nedeniyle önemli sağlık riskleri oluşturabilmektedir. Özellikle kurşun, kadmiyum, arsenik, cıva, nikel ve krom gibi ağır metaller ile plastik ürünlerde kullanılan fitalat bileşikleri, çocukların gelişimi ve sağlığı açısından kaygı verici sonuçlara yol açabilmektedir. Çocuklar büyüme ve gelişme döneminde olmaları, vücut ağırlıklarına oranla daha fazla maruziyet yaşayabilmeleri ve toksik maddelerin etkilerine karşı daha hassas olmaları nedeniyle bu risklerden yetişkinlere kıyasla daha fazla etkilenebilmektedir.

UNICEF ve Pure Earth tarafından 2024 yılında yayımlanan çalışmada, Ankara, Bursa ve Eskişehir'deki pazar ve perakende noktalarından temin edilen oyuncakların yüzde 29'unda referans düzeyin üzerinde kurşun tespit edilmiştir. 2024 yılında Türkiye'de satılan çocuk makyaj oyuncakları üzerine yapılan bir araştırmada, İstanbul'daki oyuncak mağazalarından satın alınan 10 farklı markaya ait 63 ürün incelenmiştir. Araştırma sonucunda ürünlerin 57'sinde (yüzde 90,5) en az bir toksik elementin miktarının araştırmacıların esas aldığı karşılaştırma sınırlarını aştığı belirlenmiştir. Bir üründe ölçülen kurşun miktarının ise kullanılan karşılaştırma sınırının yaklaşık 85 katına ulaştığı tespit edilmiştir.

Öte yandan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından 21 ülkenin katılımıyla Ekim 2021'de gerçekleştirilen araştırmada, internet üzerinden satışa sunulan ürünlerde ortalama yüzde 79 oranında uygunsuzluk veya olası uygunsuzluk belirlenmiştir. Avrupa Komisyonunun Safety Gate sistemi kapsamında yayımlanan 2025 yılı raporunda da kozmetik ürünler ve oyuncaklar en sık güvenlik sorunu bildirilen ürün grupları arasında yer almış, bildirilen risklerin yüzde 53'ünün tehlikeli kimyasallardan kaynaklandığı açıklanmıştır.

Türkiye'de 7223 sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu kapsamında ürün güvenliğine ilişkin yükümlülükler düzenlenmiş; 30 Ekim 2024 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan Uzaktan İletişim Araçları Yoluyla Piyasaya Arz Edilen Ürünlerin Piyasa Gözetimi

ve Denetimi Yönetmeliği ile internet üzerinden satışa sunulan ürünlere yönelik denetim çerçevesi oluşturulmuştur. Yönetmelik 1 Nisan 2025 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ancak çevrimiçi pazaryerlerinde çok sayıda satıcının faaliyet göstermesi, ürünlerin farklı ülkelerden doğrudan tüketicilere gönderilmesi, üretici ve ithalatçı bilgilerinin doğrulanmasındaki güçlükler ve satıştan kaldırılan ürünlerin farklı ilanlarla yeniden satışa sunulabilmesi, etkin denetimin önünde önemli sorunlar oluşturmaktadır. Bilim insanları, çok sayıda satıcının faaliyet gösterdiği çevrimiçi pazaryerlerinde güvensiz ürünlerin tespit edilmesi, satıştan kaldırılması ve yeniden satışa sunulmasının önlenmesi için etkin ve sürekli bir denetim mekanizmasının oluşturulması gerektiğine dikkat çekmektedir. Bu çerçevede, internet satış platformlarının ürün güvenliğine ilişkin yükümlülük ve sorumluluklarının açık biçimde tanımlanmasının, bu yükümlülüklerin yerine getirilme düzeyinin düzenli olarak izlenip denetlenmesinin, tüketicilerin sağlığının ve güvenliğinin korunması açısından belirleyici olduğu vurgulanmaktadır.

Bu bağlamda;

1- 2020-2026 yılları arasında Türkiye genelinde oyuncaklar, çocuk makyaj malzemeleri, çocuk takıları, kırtasiye ürünleri, boyalar ve çocukların kullanımına yönelik diğer tüketici ürünleri üzerinde kaç denetim gerçekleştirilmiştir?

2- 2020-2026 döneminde çocuk ürünlerinden kaç numunede kurşun, kadmiyum, arsenik, cıva, nikel, krom ve fitalat gibi toksik kimyasallar açısından mevzuata aykırılık tespit edilmiştir?

3- Denetimler sonucunda güvensiz olduğu belirlenen çocuk ürünlerinin marka, model, üretici, ithalatçı ve parti numaraları nelerdir? Bu ürünler hakkında piyasadan toplatma, satış yasağı, geri çağırma ve idari para cezası dahil hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

4- İnternet üzerinden satışa sunulan çocuk ürünlerine yönelik denetimler hangi usul ve esaslarla gerçekleştirilmektedir? 2020-2026 yılları arasında e-ticaret siteleri ve çevrimiçi pazaryerlerinde satışa sunulan ürünlere yönelik kaç denetim yapılmış, kaç üründen numune alınmış ve kaç üründe güvensizlik tespit edilmiştir?

5- 30 Ekim 2024 tarihli Uzaktan İletişim Araçları Yoluyla Piyasaya Arz Edilen Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği'nin 1 Nisan 2025 tarihinde yürürlüğe girmesinden bu yana, yönetmelik kapsamında kaç çevrimiçi ürün ilanı incelenmiş, kaç ilan hakkında uygunsuzluk tespit edilmiş ve kaç ilan platformlardan kaldırılmıştır?

6- Trendyol, Hepsiburada, Amazon vb. çevrimiçi pazaryerlerinde satışa sunulan çocuk ürünlerinin güvenlik belgeleri, üretici ve ithalatçı bilgileri ile ürünlerin kimyasal içeriklerine ilişkin uygunlukları nasıl doğrulanmaktadır?

7- Güvensiz olduğu tespit edilerek satıştan kaldırılan ürünlerin farklı ilanlar, marka adları ya da ürün tanımlamalarıyla yeniden satışa sunulmasını önlemek amacıyla kullanılan bir takip sistemi var mıdır?

8- Güvensiz Ürün Bilgi Sistemi (GÜBİS) kapsamında çocukların kullanımına yönelik ürünlerle ilgili kaç bildirim yayımlanmıştır?

9- Türkiye'de satılan çocuk ürünlerinde toksik kimyasal maruziyetinin izlenmesi, ürün güvenliği denetimlerinin güçlendirilmesi ve riskli ürünlerin erken tespit edilmesi amacıyla Bakanlığınızın ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği var mıdır?

10- İnternet üzerinden satış yapan platformların, güvensiz ürünlerin satışını önleme için etkin yasal düzenlemeler yapacak mısınız?

11- Çocukların sağlığını tehdit eden kimyasal içerikli ürünlere karşı tüketicilerin bilgilendirilmesi amacıyla kamu spotları, ürün güvenliği uyarıları ve düzenli risk duyuruları hazırlanmakta mıdır?